

**«МАРШ (СТРАХОВЫЕ
БРОКЕРЫ)»
ЖАУАПКЕРШІЛІГІ
ШЕКТЕУЛІ СЕРІКТЕСТІГІ**

2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Жеке Қаржы Есептілігі және
Тәуелсіз Аудиторлар Есебі

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

Мазмұны

	Бет
2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ЖЕКЕ ҚАРЖЫ ЕСЕПТІЛІГІН ӘЗІРЛЕУ ЖӘНЕ БЕКІТУ ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ТУРАЛЫ БАСШЫЛЫҚ МӘЛІМДЕМЕСІ	1
ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРЛАР ЕСЕБІ	2-4
2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ЖЕКЕ ҚАРЖЫ ЕСЕПТІЛІГІ:	
Пайда мен шығын және өзге жиынтық кіріс туралы жеке есеп	5
Қаржы жағдайы туралы жеке есеп	6
Қатысушы капиталындағы өзгерістер туралы жеке есеп	7
Ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы жеке есеп	8-9
Жеке қаржы есептілігіне ескертулер	10-29

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

**2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Жеке Қаржы Есептілігін Әзірлеу және Бекіту Жауапкершілігі туралы Басшылық
Мәлімдемесі**

Басшылық Халықаралық қаржы есептілігінің стандарттарына (бұдан әрі «ХҚЕС» деп аталады) сәйкес 2018 жылғы 31 желтоқсандағы ахуал бойынша «Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі (бұдан әрі «Компания» деп аталады) мен оның еншілес кәсіпорнының (бұдан әрі «Топ» деп аталады) жеке қаржы жағдайын, сонымен қатар осы күні аяқталған жыл іші қызметінің нәтижелерін, ақшалай қаражаттың қозғалысын және қатысушы капиталындағы өзгерістерді айқын көрсететін жеке қаржы есептілігін әзірлеуге жауапты болады.

жеке қаржы есептілігін әзірлеу кезінде басшылық төмендегілерге жауапты болады:

- Есеп саясаты қағидаларының дұрыс таңдалуы мен қолданылуын қамтамасыз ету;
- Ақпаратты, соның ішінде есеп саясаты туралы деректерді, ондай ақпараттың орынды болуын, растығын, салыстырмалылығын және түсініктілігін қамтамасыз ететіндей түрде ұсыну;
- Пайдаланушылар жеке қаржы жағдайына және Компания қызметінің жеке қаржы нәтижелеріне қандай да бір мәміленің, сонымен қатар оқиғалардың немесе жағдайлардың әсер етуі есептілігін түсінуі үшін ХҚЕС талаптарын орындау жеткіліксіз болған жағдайларда қосымша ақпаратты ашу; және
- Компанияның болашақта қызметін жалғастыра алу қабілетін бағалау.

Басшылық төмендегілерге де жауапты болады:

- Компанияның ішкі бақылау жүйесін әзірлеу, енгізу және оның тиімділігі мен сенімділігін қолдау;
- Компания мәмілелерін ашуға және түсіндіруге, сонымен қатар кез келген күні Компанияның жеке қаржы жағдайы туралы жеткілікті түрде дәл ақпарат беруге және жеке қаржы есептілігінің ХҚЕС талаптарына сәйкес болуын қамтамасыз етуге болатындай жүйеде есеп жүргізу;
- Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес бухгалтерлік есеп жүргізу;
- Компания активтерінің сақталуын қамтамасыз ету бойынша ақылға қонымды барлық ықтимал шараларды қолдану; және
- Жосықсыз іс-әрекеттер мен басқа да теріс пайдалану фактілерін анықтау және олардың алдын алу.

Компанияның 2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші жеке қаржы есептілігін басшылық 2019 жылғы 12 сәуірде бекітті.

Басшылық атынан:

< мөр > < қолы >

Андрей Комарковский
Бас басқарушы

2019 жылғы 12 сәуір
Қазақстан, Алматы қаласы

< қолы >

Ольга Войтенко
Бас бухгалтер

2019 жылғы 12 сәуір
Қазақстан, Алматы қаласы

ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРЛАР ЕСЕБІ

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің Қатысушысына және Басшылығына:

Пікір

Біз 2018 жылғы 31 желтоқсандағы қаржы жағдайы туралы жеке есептен, осы күні аяқталған жыл іші пайда мен шығын және өзге жиынтық кіріс туралы, қатысушы капиталындағы өзгерістер туралы және ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы жеке есептерінен, сонымен қатар жеке қаржы есептілігіне қатысты ескертулерден, соның ішінде есеп саясатының негізгі қағидаларына қысқаша шолудан тұратын «Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің (бұдан әрі «Компания» деп аталады) қоса берілген жеке қаржы есептілігіне аудит жүргіздік.

Біздің пікірімізше, қоса берілген жеке қаржы есептілігі Халықаралық қаржы есептілігінің стандарттарына («ХҚЕС») және Компанияның бекітілген есеп саясатына сәйкес 2018 жылғы 31 желтоқсандағы ахуал бойынша Компанияның қаржы жағдайын, сонымен қатар осы күні аяқталған жылдағы қаржы нәтижелері мен ақшалай қаражат қозғалысын барлық маңызды аспектілерде шынайы көрсетеді.

Пікір білдіру негізі

Біз аудитті Халықаралық аудит стандарттарына (ХАС) сәйкес жүргіздік. Бұл стандарттарға сәйкес біздің міндеттеріміз есебіміздің «Жеке қаржы есептіліктің аудиті үшін аудитордың жауапкершілігі» бөлімінде көрсетілген. Біз Бухгалтерлерге арналған халықаралық әдеп стандарттары бойынша кеңестің Кәсіби бухгалтерлердің әдеп кодексіне сәйкес және Қазақстан Республикасында қаржылық есептіліктің аудитіне қолданылатын әдеп талаптарына сәйкес Компанияға қатысты тәуелсізбіз. Сонымен қатар, біз осы талаптармен және Кодекспен белгіленген өзге де әдеп міндеттемелерін орындадық. Біздің пікірімізше, біз пікір білдіру үшін жеткілікті әрі тиісті аудиторлық дәлелдеме алдық.

Маңызды жағдайлар

Жеке қаржы есептілігіне 2-ескертпеде көрсетілгендей, Компания сондай-ақ шоғырландырылған қаржы есептілігін дайындайды. Осы жеке қаржы есептілігі Компания басшылығы 2019 жылғы 12 сәуірде бекіткен шоғырландырылған қаржы есептілігімен бірге қарастырылуы тиіс.

Басшылықтың және корпоративтік басқару үшін жауапты тұлғалардың жеке қаржылық есептілік үшін жауапкершілігі

Компания басшылығы жеке қаржы есептілікті дайындауға және оның ХҚЕС сәйкес шынайы ұсынылуына, сонымен қатар басшылықтың пікірінше алаяқтық немесе қателесуден болатын айтарлықтай бұрмалаушылықтары болмайтын жеке қаржы есептілігін дайындауға қажет болатын ішкі бақылау жүйесіне жауапты.

Жеке қаржы есептілігін дайындау барысында басшылық Компанияның үздіксіз қызметті жалғастыру қабілетін бағалауға, қызмет үздіксіздігіне байланысты деректерді тиісті жағдайларда ашып көрсетуге және қызмет үздіксіздігі жорамалы негізінде есептілікті дайындауға жауапты, алайда басшылық Компанияны таратуға, оның қызметін тоқтатуға ниеттенген жағдайларды, немесе басшылықтың Компанияны таратуға немесе қызметін тоқтатуға баламасы болмаған жағдайларды қоспағанда.

Корпоративтік басқару үшін жауапты тұлғалар Компанияның жеке қаржы есептілігін дайындауын бақылауға жауапты.

Жеке қаржы есептіліктің аудиті үшін аудитор жауапкершілігі

Біздің мақсатымыз ықылассыз әрекеттер немесе қателесу салдарынан жеке қаржы есептілікте елеулі бұрмалаушылықтардың жоқтығына орынды сенімділік алу және біздің пікірімізді қосатын аудиторлық есеп шығару болып табылады. Орынды сенімділік – сенімділіктің жоғары дәрежесі, бірақ ол ХАС сәйкес жүргізілген аудит барысында мүмкін елеулі бұрмалаушылықтардың анықталуына кепілдік бермейді. Бұрмалаушылықтар ықылассыз әрекеттердің немесе қателесудің нәтижесі болуы мүмкін және егер олардың жеке қаржы есептілік негізінде қабылданатын қолданушылардың экономикалық шешімдеріне жекеше немесе бірлесіп әсер ете алатыны негізді түрде болжанса, елеулі болып есептеледі.

ХАС сәйкес жүргізілетін аудит аясында біз кәсіби пайымдау қолданамыз және бүкіл аудит барысында кәсіби күмәншілдік сақтаймыз. Бұған қоса, біз:

- ықылассыз әрекеттер немесе қателесу салдарынан жеке қаржы есептіліктің елеулі бұрмалану тәуекелдерін анықтаймыз және бағалаймыз; осы тәуекелдерге жауап ретінде аудиторлық рәсімдерді әзірлейміз және жүргіземіз; біздің пікірімізді білдіру үшін жеткілікті және тиісті аудиторлық дәлелдерді аламыз. Ықылассыз әрекеттер салдарынан елеулі бұрмаланудың табылмау тәуекелі қателесу салдарынан болатын елеулі бұрмаланудың табылмау тәуекелінен жоғары, себебі ықылассыз әрекеттерге сөз байласу, жалғандық, әдейі қалдырып кету, ақпаратты бұрмалап ұсыну немесе қолданыстағы ішкі бақылау жүйесін айналып өту арқылы әрекеттер жасау кіруі мүмкін;
- жағдайларға сәйкес аудиторлық рәсімдер әзірлеу мақсатында аудит үшін маңызды ішкі бақылауларды зерделейміз, бірақ Компанияның ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі жайында пікір білдіру мақсатында емес;
- қолданылатын есеп саясатының тиісті сипатын және бухгалтерлік бағалаулардың негізділігін, сондай-ақ басшылық дайындаған ақпараттың тиісті ашылуын бағалаймыз;
- басшылықтың қызмет үздіксіздігі туралы жорамалды қолдануының заңдылығы туралы тұжырым жасаймыз, ал алынған аудиторлық дәлелдемелер негізінде – Компанияның үздіксіз қызмет жалғастыра алатынына елеулі күдік тудырта алатын оқиғаларға немесе жағдайларға байланысты елеулі белгісіздіктің бар немесе жоқ екендігі жайлы тұжырым жасаймыз. Егер біз елеулі белгісіздіктің бар екені туралы тұжырымға келсек, біз аудиторлық есебімізде қаржылық есептіліктегі тиісті ақпарат ашуға назар аудартуымыз керек, немесе ақпарат тиісті түрде ашылмаған болса, пікірімізді модификациялаймыз. Біздің тұжырымдарымыз аудиторлық есептің күніне дейін алынған аудиторлық дәлелдерге негізделеді. Алайда, келешек оқиғалар немесе жағдайлар Компанияның үздіксіз қызметті жалғастыру қабілеттігінен айырылуына әкелуі мүмкін;
- жеке қаржы есептіліктің жалпы ұсынылуын, оның құрылымын және мазмұнын, соның ішінде ақпараттың ашылуын, сондай-ақ оның негізі болатын операциялар мен оқиғалардың шынайы көрсетілуінің қамтамасыз етілуін бағалаймыз.

Біз корпоративтік басқаруға жауапты тұлғаларды аудиттің жоспарланған көлемі мен мерзімдері туралы, сонымен қатар аудит барысында анықталған елеулі мәселелер, соның ішінде ішкі бақылау жүйесінің елеулі кемшіліктері туралы хабардар етеміз.

<мөр><қолы>

Нұрлан Бекенов

Бас директор

«Делойт» ЖШС

Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігі

берген 2006 жылғы 13 қыркүйектегі

сериясы МФЮ-2, № 0000015

Қазақстан Республикасында

аудит қызметін жүзеге асыруға арналған

мемлекеттік лицензия

<мөр><қолы>

Жәңгір Жылысбаев

Жоба жетекшісі

Білікті аудитор

Қазақстан Республикасы

2012 жылғы 22 қарашадағы

№ МФ-0000116

аудитордың біліктілік куәлігі

2019 жылғы 17 сәуір

Қазақстан, Алматы қаласы

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

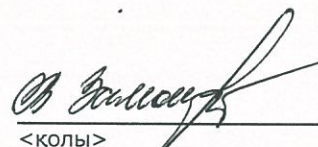
2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Пайда мен Шығын және Өзге Жиынтық Кіріс туралы Жеке Есебі
(мың Қазақстандық теңгемен)

	Ескер- тулер	2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл
Брокерлік және кеңес беру қызметтері бойынша комиссиялық табыстар	13	1,075,646	841,990
Табыстар жиынтығы		1,075,646	841,990
Жалпы және әкімшілік шығындар, соның ішінде:	4, 13	(449,772)	(431,786)
Еңбекақы бойынша шығындар және іссапар шығындары	4, 13	(281,103)	(296,421)
Бас компанияның басқару қызметтері үшін төленетін комиссия	4, 13	(66,415)	(57,335)
Кәсіби қызметтер	4	(34,336)	(21,973)
Жал бойынша шығындар	4	(16,651)	(16,651)
Тозу және амортизация	4, 8	(6,036)	(7,326)
Салықтар, пайдаға салынатын салықты қоспағанда	4	(483)	(453)
Күтілетін кредиттік залалдар бойынша шығындар (2017: құнсыздануға арналған резерв)	7	(1,584)	(96)
Шетел валютасымен жасалған операциялар бойынша таза пайда/(залал)		43,452	(939)
Шығындар жиынтығы		(407,904)	(432,821)
САЛЫҚ САЛУҒА ДЕЙІНГІ ПАЙДА		667,742	409,169
Пайдаға салынатын салық бойынша шығын	5	(147,023)	(102,314)
ТАЗА ПАЙДА		520,719	306,855
ТАБЫС ЖИЫНТЫЖИЫНТЫҒЫ		520,719	306,855

Компания басшылығы атынан

 <мөр> <қолы>
Андрей Комарковский
 Бас басқарушы

2019 жылғы 12 сәуір
Қазақстан, Алматы қаласы

 <қолы>
Ольга Войтенко
 Бас бухгалтер

2019 жылғы 12 сәуір
Қазақстан, Алматы қаласы

10–29 беттердегі жеке қаржы есептілігіне қатысты ескертулер — осы жеке қаржы есептілігінің ажырама бөлігі.

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

2018 жылғы 31 желтоқсандағы ахуал бойынша
Қаржы Жағдайы туралы Жеке Есеп
(мың Қазақстандық теңгемен)

	Ескер- тулер	2018 жылғы 31 желтоқсан	2017 жылғы 31 желтоқсан
АКТИВТЕР			
АҒЫМДАҒЫ АКТИВТЕР:			
Ақшалай қаражат пен оның баламалары	6	369,613	733,946
Дебиторлық берешек	7, 13	423,233	294,222
Болашақ кезеңдердің шығындары		3,950	3,193
Ағымдағы пайдаға салынатын салық бойынша талаптар		10,453	2,973
Кейінге қалдырылған салық активтері	5	16,181	15,696
Басқа салық активтері		92	94
Басқа активтер		7,709	5,140
Ағымдағы активтер жиынтығы		831,231	1,055,264
ҰЗАҚ МЕРЗІМДІ АКТИВТЕР:			
Негізгі құралдар	8	22,935	17,721
Материалдық емес активтер	8	1,762	1,982
еншілес ұйымға инвестиция		117	117
Ұзақ мерзімді активтер жиынтығы		24,814	19,820
АКТИВТЕР ЖИЫНТЫҒЫ		856,045	1,075,084
ҚАТЫСУШЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ МЕН КАПИТАЛЫ			
АҒЫМДАҒЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР:			
Кредиторлық берешек	9,13	2,181	41,130
Басқа міндеттемелер	10	84,519	80,788
Ағымдағы міндеттемелер жиынтығы		86,700	121,918
ҚАТЫСУШЫ КАПИТАЛЫ:			
Жарғылық капитал	11	10,000	10,000
Бөлінбеген пайда		759,345	943,166
Қатысушы капиталының жиынтығы		769,345	953,166
ҚАТЫСУШЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ МЕН КАПИТАЛЫНЫҢ ЖИЫНТЫҒЫ		856,045	1,075,084

Компания басшылығы атынан

<мөр><қолы>
Андрей Комарковский
Бас басқарушы

2019 жылғы 12 сәуір
Қазақстан, Алматы қаласы

<қолы>

Ольга Войтенко
Бас бухгалтер

2019 жылғы 12 сәуір
Қазақстан, Алматы қаласы

10–29 беттердегі жеке қаржы есептілігіне қатысты ескертулер — осы жеке қаржы есептілігінің ажырамас бөлігі.

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Қатысушы Капиталындағы Өзгерістер туралы Жеке Есебі
(мың Қазақстандық теңгемен)

	Ескерту	Жарғылық капитал	Бөлінбеген пайда	Барлығы
2016 жылғы 31 желтоқсандағы ахуал бойынша		10,000	980,226	990,226
Жиынтық табыс жиынтығы		-	306,855	306,855
Төленген дивидендтер		-	(343,915)	(343,915)
2017 жылғы 31 желтоқсандағы ахуал бойынша		10,000	943,166	953,166
ХҚЕС (IFRS) 9 стандартын қолданудың әсері	3	-	(40)	(40)
ХҚЕС (IFRS) 9 стандартына сәйкес қайта есептелген бастапқы сальдо		10,000	943,126	953,126
Жиынтық табыс жиынтығы		-	520,719	520,719
Төленген дивидендтер	11	-	(704,500)	(704,500)
2018 жылғы 31 желтоқсандағы ахуал бойынша		10,000	759,345	769,345

Компания басшылығы атынан:

<мөр> <қолы>
Андрей Комарковский
Бас басқарушы

2019 жылғы 12 сәуір
Қазақстан, Алматы қаласы

<қолы>

Ольга Войтенко
Бас бухгалтер

2019 жылғы 12 сәуір
Қазақстан, Алматы қаласы

10–29 беттердегі жеке қаржы есептілігіне қатысты ескертулер — осы жеке қаржы есептілігінің ажырамас бөлігі.

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Ақшалай Қаражаттың Қозғалысы туралы Жеке Есебі
(мың Қазақстандық теңгемен)

	Ескер- тулер	2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл
ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТТЕН ТҮСКЕН АҚШАЛАЙ ҚАРАЖАТТЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ:			
Салық салуға дейінгі пайда		667,742	409,169
Мыналарға жасалған түзетулер:			
Тозу және амортизация	4, 8	6,036	7,326
Күтілетін кредиттік залалдар бойынша шығындар (2017: құнсыздануға арналған резерв)	7	1,584	96
Операциялық активтер мен міндеттемелер өзгергенге дейінгі операциялық қызметтен түскен ақшалай қаражат ағыны		675,362	416,591
Операциялық активтер мен міндеттемелердегі өзгерістер:			
Операциялық активтердің (көбеюі)/азаяуы:			
Дебиторлық берешек		(130,595)	(207,668)
Болашақ кезеңдердің шығындары		(757)	(404)
Басқа салық активтері		2	53
Басқа активтер		(2,569)	(3,589)
Операциялық міндеттемелердің көбеюі/(азаяуы):			
Болашақ кезеңдердің табыстары		-	(127)
Кредиторлық берешек		(38,949)	9,950
Басқа міндеттемелер		3,731	51,636
Салық салуға дейінгі операциялық қызметтен түскен ақшалай қаражат ағыны		506,225	266,442
Төленген пайдаға салынатын салық		(154,786)	(154,796)
Салықты шегергендегі операциялық қызметтен түскен ақшалай қаражаттың таза ағыны		351,439	111,646
ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТТЕН ТҮСКЕН АҚШАЛАЙ ҚАРАЖАТТЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ:			
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтерді сатып алу	8	(11,030)	(172)
Инвестициялық қызметтен түскен ақшалай қаражаттың таза жылыстауы		(11,030)	(172)

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Ақшалай Қаражаттың Қозғалысы туралы Жеке Есебі (Жалғасы)
(мың Қазақстандық теңгемен)

	Ескер- тулер	2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл
ҚАРЖЫ ҚЫЗМЕТІНЕН ТҮСКЕН АҚШАЛАЙ ҚАРАЖАТТЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ:			
Төленген дивидендтер	11	(704,500)	(343,915)
Қаржы қызметінен түскен ақшалай қаражаттың таза жылыстауы		(704,500)	(343,915)
АҚШАЛАЙ ҚАРАЖАТ ПЕН ОНЫҢ БАЛАМАЛАРЫНЫҢ ТАЗА АЗАЮЫНЫҢ ЖИЫНТЫҒЫ			
Шетел валютасы бағамы өзгерісінің ақшалай қаражат пен оның баламаларына әсері		(364,091)	(232,441)
АҚШАЛАЙ ҚАРАЖАТ ЖӘНЕ ОНЫҢ БАЛАМАЛАРЫ, жылдың басында	6	733,946	967,326
АҚШАЛАЙ ҚАРАЖАТ ЖӘНЕ ОНЫҢ БАЛАМАЛАРЫ, жылдың аяғында	6	369,613	733,946

Компания басшылығы атынан

<мөр><қолы>
Андрей Комарковский
Бас басқарушы

2019 жылғы 12 сәуір
Қазақстан, Алматы қаласы

<қолы>
Ольга Войченко
Бас бухгалтер

2019 жылғы 12 сәуір
Қазақстан, Алматы қаласы

10–29 беттердегі жеке қаржы есептілігіне қатысты ескертулер — осы жеке қаржы есептілігінің ажырамас бөлігі.

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Жеке Қаржы Есептілігіне Ескертулер
(басқасы көрсетілмесе, мың Қазақстандық теңгемен)

1. Ұйым

«Марш (Страховые Брокеры)» ЖШС (бұдан әрі «Компания» деп аталады) — Қазақстан Республикасында 2000 жылғы наурызда тіркелген Жауапкершілігі шектеулі серіктестік. 2001 жылғы мамыр айында Компания қайта тіркеліп, «Марш» ЖШС атауын «Марш (Страховые Брокеры)» ЖШС атауына өзгертті. Компания қызметін Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі реттейді. Компания өз қызметін 2001 жылғы 26 желтоқсандағы № 3 лицензияға, Қазақстан Республикасының Әділет министрлігі 2001 жылғы 3 мамырда берген № 31698-1910-ТОО заңды тұлғаны мемлекеттік қайта тіркеу туралы куәлікке сәйкес жүзеге асырады. Компанияның негізгі қызметі — қазақстандық және халықаралық компанияларға сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша брокерлік қызметтер көрсету.

Компания «Марш» (Risk Consulting) ЖШС-нің бас компаниясы, ол жеке қаржылық есептілігіне енбеген.

Атауы	Қызметін жүргізетін ел	Қатысу пайызы/дауыс берушілер пайызы (%)		Қызмет түрі
		2018 жыл	2017 жыл	
«Марш (Риск Консалтинг)» ЖШС	Қазақстан	99.9 %	99.9 %	Тәуекелдерді басқару бойынша консалтингтік қызметтер

2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанындағы ахуал бойынша «Марш (Риск Консалтинг)» ЖШС-тың жарғылық капиталының 0,1 %-ы «Марш энд МакЛеннан Компаниз Сервисез Б.В.» (Нидерланд) компаниясына тиесілі болған.

«Марш (Риск Консалтинг)» ЖШС 2008 жылғы 9 маусымда Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестік түрінде құрылды. «Марш (Риск Консалтинг)» ЖШС-тың негізгі қызметі — тәуекелдерді басқару бойынша сараптамалық және консалтингтік қызметтер көрсету.

2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанындағы ахуал бойынша Компания Нидерландта тіркелген «Марш энд МакЛеннан Компаниз Сервисез Б.В.» компаниясына тиесілі болған. 2015 жылғы 19 ақпанда «Марш (Иншуранс Сервисез) Лтд» компаниясының алдыңғы қатысушысы Компаниядағы өз үлесін табыстап, нәтижесінде «Марш энд МакЛеннан Компаниз Сервисез Б.В.» (бұдан әрі «Бас компания» деп аталады) Компанияның жалғыз иесіне айналды.

Әдеттегі қызметі барысында Компания Marsh Group компанияларымен операциялар жасайды. Мұндай операцияларға брокерлік қызметтер, Бас компанияның басқаруы бойынша қызметтер және кеңес беру қызметтері кіреді (және онымен шектелмейді). 2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанындағы ахуал бойынша Marsh Group компанияларының дебиторлық берешегі Компания активтерінің жалпы сомасының тиісінше 93,6 % және 91,8 % құрады. 2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдардың Marsh Group брокерлік қызметтері үшін есептелген брокерлік қызметтер бойынша комиссиялық табыстары брокерлік қызметтер бойынша жалпы комиссиялық табыстың тиісінше 69,5 % және 63,4% құрады. Сондықтан Marsh Group компаниясына қатысты активтер мен брокерлік қызметтер бойынша комиссиялық табыстың шоғырлануы бар. Байланысты тараптармен жасалған операциялар бойынша ақпарат 13-ескертуде ашып көрсетілген.

Компанияның тіркелген кеңсесі мына мекенжайда орналасқан: 050020, Қазақстан Республикасы, Алматы қ., Митин көш., 17.

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

**2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Жеке Қаржы Есептілігіне Ескертулер (Жалғасы)**
(басқасы көрсетілмесе, мың Қазақстандық теңгемен)

2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанындағы ахуал бойынша Компания қызметкерлерінің саны 16 адамды құрады.

Осы жеке қаржы есептілігін Компания басшылығы 2019 жылғы 12 сәуірде басып шығаруға бекітті.

2. Есеп саясатының негізгі принциптері

Сәйкестік туралы мәлімдеме

Осы жеке қаржы есептілігі Халықаралық қаржы есептілігінің стандарттарына («ХҚЕС») сәйкес әзірленген.

Бұл жеке қаржылық есептілікке Бас компания «Марш (Страховые Брокеры)» ЖШС-нің есептері жатады. Еншілес ұйым осы жеке қаржылық есептілікте шоғырландырылмайды. Еншілес ұйымға салынған инвестиция өзіндік құны бойынша жүзеге асырылды. Осы жекелеген қаржылық есептілік 2019 жылдың 12 сәуірінде Қоғам басшылығымен шығаруға бекітілген шоғырландырылған қаржылық есептілікпен бірге оқылуы керек.

ҚЕХС сәйкес шоғырландырылған қаржылық есептілікті Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес тіркелген компания «Марш (Страховые Брокеры)» ЖШС жалпыға пайдалану үшін шығарылды. Шоғырландырылған қаржылық есептілік тіркелген мекені: «Марш (Страховые Брокеры)» ЖШС 050020, ст. Митина, 17, Қазақстан Республикасы, Алматы қ.

Осы жеке қаржы есептілігі, басқасы көрсетілмесе, мың қазақстандық теңгемен (мың теңге) көрсетілген. Осы жеке қаржы есептілігі тарихи құны бойынша есеп принциптеріне сәйкес әзірленген.

Тарихи құны әдетте тауарлар мен қызметтерге айырбас ретінде берілген сыйақының әділ құны негізінде анықталады.

Әділ құны активтерді сатудан алынуы тиіс болған немесе нарыққа қатысушылар арасындағы кәдімгі мәміле шеңберінде міндеттемелерді табыстау кезінде бағалау күні төленуі тиіс болған бағаны, ондай бағаның тікелей бақыланатын немесе бағалаудың басқа әдісін пайдаланып есептеу арқылы алынған болуы-болмауына тәуелсіз көрсетеді. Активтің немесе міндеттеменің әділ құнын бағалауда Компания нарыққа қатысушылар актив немесе міндеттеменің сипаттамаларын бағалау күні актив немесе міндеттеме құнын қалыптастыруда есепке алғанда осындай сипаттамаларды есепке алады. Әділ құны бойынша бағалау және/немесе әділ құнды бағалауға қатысты ақпаратты жариялау үшін осы жеке қаржы есептілігіндегі әділ құны, келесілерді қоспағанда, жоғарыда берілген тәсілмен анықталады: ХҚЕС 2 қолданылу аясына қатысты меншікті үлестік құралдар негізіндегі төлемдері бар мәмілелер, ХҚЕС (IAS) 17 қолданылу аясына қатысты жалға беру операциялар, сонымен қатар әділ құнмен салыстыруға келетін, бірақ ХҚЕС 2 стандартындағы ықтимал сатудың таза құны немесе ХҚЕС (IAS) 36 стандартындағы пайдалану құны сияқты әділ құны болып саналмайтын бағалаулар.

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

**2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Жеке Қаржы Есептілігіне Ескертулер (Жалғасы)**
(басқасы көрсетілмесе, мың Қазақстандық теңгемен)

Сонымен қатар қаржы есептілігін әзірлеу мақсаттарында әділ құнды бағалау әділ құнның иерархиясы негізінде (1, 2 немесе 3-деңгей) жіктеледі. Деңгейлер әділ құнды нарықтық деректер негізінде тікелей анықтау мүмкіндігіне сәйкес келеді және жалпы әділ құнды бағалау кезінде қолданылған бастапқы деректердің маңыздылығын көрсетеді:

- 1 Деңгейдегі бастапқы деректер Компанияға бағалау күні қолжетімді болған, түзетуді қажет етпейтін белсенді нарықтардағы бірдей активтердің немесе міндеттемелердің баға белгіленімдері болып табылады;
- 2 Деңгейдегі бастапқы деректер 1 Деңгей үшін анықталған баға белгіленімдері емес, бірақ актив немесе міндеттеме үшін нарықта тікелей не жанама түрде бақыланатын баға белгіленімдері болып табылады; және
- 3 Деңгейдегі бастапқы деректер актив немесе міндеттеме бойынша бақыланбайтын бастапқы деректер болып табылады.

Қолданыстағы валюта

Осы жеке қаржы есептілігінің қолданыстағы валютасы қазақстандық теңге (теңге) болып саналады.

Үздіксіз қызмет принципі

Осы жеке қаржы есептілігі Компания болашақта өз қызметін жалғастырады деген есеппен жасалған.

Негізгі есеп саясаты төменде көрсетілген.

Еншілес компанияға инвестиция

Еншілес ұйым - бұл компания басқаратын серіктестік сияқты заңды тұлғаның құқығынсыз ұйым. Еншілес ұйымға салынған инвестиция құнсызданудан болған шығындардан кейінгі құны бойынша есептеледі.

Қаржы құралдары

Компания тиісті қаржы құралына қатысты шарт бойынша тарапы болғанда, қаржы активтері мен қаржы міндеттемелері Компанияның қаржы жағдайы туралы жеке есепте көрсетіледі. Компания есеп айырысқан күні қаржы активтерін және міндеттемелерін сатып алу мен іске асырудың тұрақты сипатын көрсетеді.

Қаржы активтері мен қаржы міндеттемелері бастапқыда әділ құны бойынша бағаланады. Қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерін (пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша көрсетілетін қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерінен басқа) сатып алуға немесе шығаруға тікелей байланысты транзакциялық шығындар бастапқы тану кезінде қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерінің әділ құнын тиісінше көбейтеді немесе азайтады. Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша көрсетілетін қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерін сатып алуға тікелей қатысты транзакциялық шығындар, пайда мен залал және жиынтық табыс туралы шоғырландырылған есепте тікелей танылады.

Қаржы активтері

Компанияның қаржы активтері тек ақшалай қаражат пен дебиторлық берешек түрінде берілген. Бұл қаржы активтері амортизацияланған құны бойынша бағаланады, өйткені олар шартта қарастырылған ақшалай қаражат ағындарын алуға арналған бизнес модельге сәйкес ұсталады, ал шарттық ақшалай қаражат ағындары тек негізгі сома мен пайыздар төлемдері болып табылады.

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

**2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Жеке Қаржы Есептілігіне Ескертулер (Жалғасы)**
(басқасы көрсетілмесе, мың Қазақстандық теңгемен)

Компания қаржы активтерін тануды олар бойынша ақша ағынына шарттық құқықтары тоқтатылған немесе қаржы активін және тиісті тәуекелдер мен пайданы басқа тарапқа берген жағдайда ғана тоқтатады. Компания активке иелік етуден болған барлық негізгі тәуекелдер мен пайданы бермесе және сақтамаса, сондай-ақ берілген активті бақылауды жалғастырса, ол осы активте өз үлесін және тиісті сомаларды ықтимал төлеу бойынша онымен байланысты ықтимал міндеттемелерді көрсетуді жалғастырады. Компания берілген қаржы активіне иелік етуден болатын барлық дерлік тәуекелдер мен пайданы өзінде қалдырса, ол осы қаржы активін есепке алуды жалғастырады, ал табыстау кезінде алған қаражатты қамтамасыз етілген қарыз ретінде көрсетеді. Қаржы активін толық есептен шығарғанда активтің баланстық құны мен алынған және алуға тиесілі сыйақы сомасының арасындағы айырма, сонымен қатар басқа да жиынтық пайдада танылған және капиталға жинақталған жиынтық пайда немесе залал пайдаға немесе залалға жатады. Қаржы активін тану толық тоқтатылмаса (мысалы, Компания берілген активтің бір бөлігін сатып алу құқығын өзінде қалдырған жағдайда) Компания жалғасатын қатысу шеңберінде активті тану жалғасатын бөлігі мен тану тоқтатылған бөлігі арасында, активтер берілетін күнгі осы бөліктердің әділ құнының салыстырмалы мәндерін басшылыққа ала отырып, осы қаржы активінің алдыңғы баланстық құнын бөледі. Есептен шығарылатын бөлікке бөлінген баланстық құн мен есептен шығарылатын бөліктен алынған сыйақы сомасы арасындағы айырма, сонымен қатар басқа да жиынтық табыста танылған кез келген жинақталған оған бөлінген пайда немесе залал, пайдаға немесе залалға жатады. Басқа да жиынтық табыста танылған табыстар немесе шығындар ұстап қалатын және есептен шығарылатын бөліктердің әділ құнына пропорционал үлестіріледі.

Қаржы міндеттемелері

Компания қаржы міндеттемелерін олар өтелгенде, күші жойылғанда немесе олар бойынша талап ету мерзімі аяқталған жағдайда ғана тануды тоқтатады. Қолда бар қаржы міндеттемесі айтарлықтай ерекшеленетін жағдайларда сол кредитордың алдында басқа міндеттемеге алмастырылатын кезде немесе қолда бар міндеттеме талаптары айтарлықтай өзгеретін болса, мұндай алмастыру немесе өзгеру бастапқы міндеттемені есептен шығару және жаңа міндеттемені тану ретінде есепке алынады. Тануы тоқтатылатын қаржы міндеттемесінің баланстық құны және төленген немесе төлеуге тиесілі сыйақы арасындағы айырма пайдада немесе залалда танылады.

Ақшалай қаражат пен оның баламалары

Ақшалай қаражат пен оның баламалары үш айға дейінгі бастапқы өтеу мерзімі бар ағымдағы шоттардағы бос ақша қалдықтарын қамтиды.

Дебиторлық берешек

Дебиторлық берешек күтілетін кредиттік залалдар бойынша резервті шегергендегі номиналды құны бойынша көрсетіледі. Топ өтеу құқығы төлеу мерзімдеріне ғана байланысты болып, шартсыз болғанда дебиторлық берешекті есепке алады.

Қаржы активтерінің құнсыздануы

Компания амортизацияланған құны бойынша бағаланатын ақшалай қаражат пен дебиторлық берешек бойынша күтілетін кредиттік залалдар (бұдан әрі «ККЗ» деп аталады) резервін таниды. ККЗ мөлшері тиісті қаржы құралын алғашқы таныған сәттен бастап кредиттік тәуекел деңгейіндегі өзгерісті көрсету үшін әр есеп беру күнінде қайта қаралады. Дебиторлық берешек үшін Топ әр уақытта бүкіл мерзімнің ККЗ-сын таниды.

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

**2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Жеке Қаржы Есептілігіне Ескертулер (Жалғасы)**
(басқасы көрсетілмесе, мың Қазақстандық теңгемен)

Осы қаржы активтері бойынша ККЗ борышкерлерге тән және жалпы экономикалық жағдайдың факторларын есепке ала отырып түзетілген Компанияның бұрын болған кредиттік залалдар тәжірибесіне негізделген бағалау резервтерінің матрицасы көмегімен, сонымен қатар есеп беру күніндегі ахуал бойынша жағдайлардың ағымдағы және болашақ бағыттарын бағалау, соның ішінде ақшаның уақытша құны (қолданылатын жерде) арқылы есептеледі. Компания барлық қаржы құралдары бойынша құнсызданудан болған пайданы немесе залалды баланстық құны залалдарды өтеуге арналған резервтер шоты арқылы тиісті түрде түзетілген пайда мен залал туралы есеп құрамында таниды.

Кредиттік құнсыздануды анықтау үшін Компания төмендегілерді есепке алады:

- борышкердің міндеттемелер бойынша, соның ішінде Топ алдындағы міндеттемелері бойынша толық көлемде төлем жасауы екіталай екенін көрсететін өзі әзірлеген немесе сыртқы көздерден алынған ақпарат;
- борышкер кредит берушілерге, соның ішінде Компанияға өз міндеттемелері бойынша дефолт жариялауы; немесе
- борышкердің банкротқа ұшырау не басқа қаржылық қайта ұйымдастырылу ықтималдығы.

Жоғарыда келтірілген талдауға қарамастан, Компания қаржы активінің мерзімі 90 күннен асып кеткенде дефолт болды деп есептейді.

Негізгі құралдар мен материалдық емес активтер

Негізгі құралдар мен материалдық емес активтер есептелген тозу мен амортизацияны шегергенде бастапқы құны бойынша есепке алынады.

Тозу мен амортизация активтерді пайдалы қолдану мерзімі ішінде есептен шығару мақсатында негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің бастапқы құны бойынша есептеледі. Тозу мен амортизация келесі орнатылған жыл сайынғы нормаларды қолданып, бірқалыпты есептен шығару әдісі негізінде есептеледі:

Компьютерлік жабдық	25–33 %
Жиһаз және басқа негізгі құралдар	7–33 %
Автокөлік	20 %
Материалдық емес активтер	10 %

Капиталдандыру талаптарына сәйкес келмесе, ағымдағы және күрделі жөндеу бойынша шығындар операциялық шығындармен бірге олардың орын алған кезеңінде пайда мен залал және басқа да жиынтық табыс туралы жеке есепте көрсетіледі.

Негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің баланстық құны олардың өтелетін құнынан асу-аспауы әр есеп беру күні бағаланады. Өтелетін құны — сату және оны пайдалану құндылығы бойынша шығындарды шегергенде әділ құнның ең үлкен мәні. Негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің баланстық құны олардың өтелетін құнынан асқан жағдайда, Компания негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің баланстық құнын олардың өтелетін құнына дейін азайтады, мұндай азайту тиісті кезеңде танылып, операциялық шығындарға қосылады. Құнсызданудан болған залал көрсетілгеннен кейін активтердің қайта есептелген баланстық құнын қалған пайдалы қолдану мерзімі ішінде біркелкі үлестіру мақсатында негізгі құралдар мен материалдық емес активтер бойынша тозу мен амортизация кейінгі кезеңдерде қалдық құнды (егер ондай болжанатын болса) шегере отырып түзетіледі.

Салық салу

Пайдаға салынатын салық бойынша шығындар төлеуге есептелген ағымдағы салық пен кейінге қалдырылған салық қосындысы болып табылады.

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

**2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Жеке Қаржы Есептілігіне Ескертулер (Жалғасы)**
(басқасы көрсетілмесе, мың Қазақстандық теңгемен)

Ағымдағы салық

Төлеуге есептелген ағымдағы салық сомасы бір жылдағы салық салынатын пайда мөлшерінен анықталады. Салық салынатын пайда салық салынатын немесе басқа есептік кезеңдерде салық салу мақсаттарында шегерілетін табыс немесе шығындар баптарының себебінен пайда мен залал және басқа да жиынтық табыс туралы жеке есепте көрсетілген пайдадан өзгешеленеді, сонымен қатар салық салынбайтын немесе салық салу мақсаттарында шегерілмейтін баптарды қамтымайды. Топтың ағымдағы салық бойынша міндеттемелері есептік кезең аяқталғанға дейін заңнамамен күшіне енгізілген салық салу мөлшерлемесін пайдаланып есептеледі.

Кейінге қалдырылған салық

Кейінге қалдырылған салық шоғырландырылған қаржы есептілігінде көрсетілген активтер мен міндеттемелердің баланстық құны және салық салынатын пайданы есептегенде қолданылатын салық есебінің тиісті деректері арасындағы уақытша айырмашылыққа қатысты танылады. Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері әдетте салық салынатын барлық уақытша айырмашылықтарды есепке алып көрсетіледі. Кейінге қалдырылған салық активтері болашақта салық салынатын пайда туындауының үлкен ықтималдығы жағдайында барлық шегерілетін мезгілдік айырмаларды есепке алып, осы мезгілдік айырмаларды пайдалану үшін көрсетіледі. Мезгілдік айырмалар гудвилге байланысты болса немесе салық салынатын пайдаға да, бухгалтерлік пайдаға да әсер етпейтін мәмілелер (бизнесі біріктіру жөніндегі мәмілелерден басқа) шеңберіндегі басқа активтер мен міндеттемелерді бастапқы тану салдарынан туындайтын болса, салық активтері мен міндеттемелері шоғырландырылған қаржы есептілігінде берілмейді.

Кейінге қалдырылған салық активтерінің баланстық құны әр есептік кезең соңында қайта қаралады және ол болашақта осы активтерді толық немесе ішінара пайдалануға жеткілікті салық салынатын пайданың туындау ықтималдығы бұдан әрі жоғары болмаған жағдайда азаяды.

Кейінге қалдырылған пайдаға салынатын салық бойынша активтер мен міндеттемелер есеп беру күнінде заңнамамен бекітілген немесе бекітілді деуге болатын және салық активін жүзеге асыру немесе міндеттемелерді өтеу кезеңінде тиісінше күшінде болады деп саналатын салық салу мөлшерлемесі мен салық заңнамасын пайдалана отырып есептеледі. Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелерін бағалау есеп берілген күндегі ахуал бойынша Топтың активтер мен міндеттемелердің баланстық құнын өтеу және орнын толтыру әдістеріне қатысты болжамдарының салықтық салдарын көрсетеді.

Болашақ кезеңдердің табыстары

Брокерлік қызметтер көрсетілгенге дейін алынған сыйақы Компанияның қаржы жағдайы туралы жеке есебінде кейін сақтандыру шартының мерзімі ішінде қызмет көрсетуіне қарай жүйелі және оңтайлы негізде пайда мен залалға жатқызылып, шарттық міндеттеме (келешек кезеңдердің табыстары) ретінде көрсетіледі.

Резервтер

Алдағы шығындардың резервтері Компанияның өткен оқиғалар салдарынан туындаған міндеттемелері (заңды немесе ұйғарынды) болған кезде және Компания бұл міндеттемелерді өтеуге тиіс болу ықтималдығы жоғары болғанда және мұндай міндеттемелердің мөлшерін жеткілікті дәрежеде дәл бағалау мүмкін болған жағдайда есепте көрсетіледі.

Резерв ретінде танылған сома осы міндеттемелерге тән тәуекелдер мен белгісіздіктерді есепке ала отырып, есеп беру күні анықталған міндеттемелерді өтеуге қажетті соманың ең жақсы бағасы болып табылады. Алдағы шығындардың резерв шамасы міндеттемелерді өтеу бойынша болжалды ақша ағындары негізінде есептелсе, онда алдағы шығындардың резерві осындай ақша ағындарының дисконтталған құны ретінде анықталады (егер уақыт бойынша ақша құны өзгеруінің әсері елеулі болса).

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Жеке Қаржы Есептілігіне Ескертулер (Жалғасы)
(басқасы көрсетілмесе, мың Қазақстандық теңгемен)

Міндеттемелерді өтеуге қажетті төлемдерді жартылай немесе толықтай үшінші тарап өтейді деп күтілсе, өтемді алуға толық сенімді болу шартымен және осы дебиторлық берешекті сенімді бағалау мүмкіндігі болған жағдайда тиісті дебиторлық берешек актив ретінде көрсетіледі.

Шартты міндеттемелер мен активтер

Шартты міндеттемелер қаржы жағдайы туралы жеке есепте танылмайды, бірақ оларды өтеу нәтижесіндегі қаражат жылыстауы екіталай болған жағдайларды қоспағанда, жеке қаржы есептілігінде мәлімдеме ашып көрсетіледі.

Шартты актив қаржы жағдайы туралы жеке есепте танылмайды, бірақ экономикалық пайда түсуінің мүмкіндігі жоғары болған кезде жеке қаржы есептілігінде мәлімдеме ашып көрсетіледі.

Жарғылық капитал

Жарғылық капитал бастапқы құны бойынша көрсетіледі.

Пайданы бөлу олар жарияланған кезеңде капиталдың азаюы ретінде танылады. Есеп беру күнінен кейін жарияланған пайданы бөлу Халықаралық бухгалтерлік есеп стандарты ХҚЕС (IAS) 10 «Есеп беру күнінен кейінгі оқиға» талаптарына сәйкес есеп беру күнінен кейінгі оқиға ретінде қарастырылады және олар туралы ақпарат тиісті түрде ашылады.

Зейнетақылық және жеңілдіктер бойынша басқа да міндеттемелер

Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына сәйкес зейнетақы төлемдерінің белгілі бір пайызы зейнетақы қорына аудару үшін персоналдың жалпы төлемдерінен ұсталып қалады, бұл ретте еңбекақы бойынша шығындардың мұндай бөлігі қызметкерден ұсталып қалып, қызметкердің атынан зейнетақы қорына аударылады. Мұндай шығындар қызметкерлерге төленетін тиісті төлемдер жатқызылатын кезеңде танылады. Зейнетке шыққанда барлық зейнетақы төлемдерін қызметкер таңдаған зейнетақы қоры жүргізеді. Компанияда Қазақстан Республикасының зейнетақы жүйесіне қатысудан басқа зейнетақымен қамсыздандырудың қосымша үлгілері жоқ. Оған қоса Компанияда қызметкерге зейнетке шыққаннан кейін берілетін жеңілдіктер немесе есептеу қажет берілетін өзге елеулі жеңілдіктер жоқ.

Табыстарды тану

Брокерлік және кеңес беру қызметтері бойынша комиссиялық табыстар есептеу әдісі арқылы көрсетіледі. Басқа табыстар тиісті операциялар аяқталғаннан кейін немесе қызметтер көрсетілуіне қарай пайда мен залал және басқа да жиынтық табыс туралы жеке есепте көрсетіледі. Шығындар есептеу әдісі бойынша танылады.

Брокерлік қызметтерден түсетін комиссиялық табыс

Брокерлік қызметтерден түсетін комиссиялық табыс делдалдық қызметтерден түсетін комиссиялық төлем түріндегі сыйақы болып табылады. Комиссиялық сыйақы мөлшерлемесі әртүрлі болады және бірқатар факторға, соның ішінде ұсынылатын сақтандыру немесе қайта сақтандыру өтемінің түріне, таңдалған сақтандырушыға немесе қайта сақтандырушыға, сонымен қатар брокердің клиентпен келіссөздер жүргізу қабілетіне байланысты болады. Брокерлік келісімдердің көпшілігі үшін сақтандыру полисін орналастыруға әкелетін қызметтер орындалуы тиіс міндеттеменің бірі болып саналады.

«Байланысты келісімдерге» қатысты сыйақы олардың салыстырмалы әділ құны негізінде орындалатын жекелеген міндеттемелер арасында бөлінеді. Полисті орналастырудан түскен табыс әдетте полис күшіне енген күні Компания ұсынатын қызметтерді бақылау клиентке тапсырылғанда және клиент оны қабылдағанда танылады.

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Жеке Қаржы Есептілігіне Ескертулер (Жалғасы)
(басқасы көрсетілмесе, мың Қазақстандық теңгемен)

Шетел валютасымен жасалатын операциялар

Компанияның жеке қаржы есептілігі Топ жұмыс істейтін негізгі экономикалық орта валютасымен берілген. жеке қаржы есептілігін әзірлегенде Компанияның қолданыстағы валютасында көрсетілмеген ақша активтері мен міндеттемелері (шетел валюталары) есеп беру күніндегі тиісті спот бағамдар бойынша ауыстырылады. Қолданыстағы валютадан өзгеше валюталармен жасалатын операциялар мәміле жасалған күні басымдыққа ие айырбас бағамы бойынша есепке алынады. Осы мәмілелер нәтижесінде болған пайда мен залал шетел валютасымен жасалған операциялар бойынша таза пайдаға немесе залалға қосылады.

Айырбас бағамы

Төменде Компанияның жеке қаржы есептілігін әзірлегенде қолданған есеп беру күніндегі айырбас бағамы берілген:

	2018 жылғы 31 желтоқсан	2017 жылғы 31 желтоқсан
Теңге/АҚШ доллары	384.20	332.33
Теңге/Еуро	439.37	398.23
Теңге/Фунт стерлинг	488.13	448.61

3. Жаңа және қайта қаралған халықаралық қаржы есептілігінің стандарттарын (ХҚЕС) қолдану

жеке қаржы есептілігіне әсер ететін стандарттар

Төменде берілген жаңа және қайта қаралған стандарттар мен түсіндірмелер алғаш рет ағымдағы кезеңде қолданылып, осы шоғырландырылған қаржы есептілігіндегі қаржы көрсеткіштеріне әсер етті.

- ХҚЕС 9 «Қаржы құралдары»;
- ХҚЕС 15 «Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түскен ақша» (сондай-ақ тиісті түсіндірмелер);
- ХҚЕТК 22 «Шетел валютасымен жасалатын операциялар және алдын ала төлеу»;
- ХҚЕС-ті жыл сайын жетілдіру, 2014–2016 жылдар аралығы.

ХҚЕС (IFRS) 9 «Қаржы құралдары»

Компания 2018 жылғы 1 қаңтардан бастап ХҚЕС (IFRS) 9 «Қаржы құралдары» стандартын қолдана бастады. Стандарт қаржы құралдарын жіктеу принциптерін өзгертуді және ХҚЕС (IAS) 39 стандартында қолданылатын «ұшыраған залалдар» моделін «күтілетін залалдар» моделіне алмастыруды қарастырады. Күтілетін кредиттік залалдар моделі 2-қосымшада ашып көрсетілгендей қаржы активтерін таныған күннен бастап кредиттік тәуекел деңгейіндегі өзгерістерді көрсету үшін болжалды кредиттік залалдарды және олардың өзгерістерін әр есеп беру күні ескеруді қажет етеді.

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Жеке Қаржы Есептілігіне Ескертулер (Жалғасы)
(басқасы көрсетілмесе, мың Қазақстандық теңгемен)

ХҚЕС (IFRS) 9 стандартын қолданудың әсері – Жіктеу және бағалау

Төмендегі кестеде ХҚЕС (IFRS) 9 стандартын қолданудың қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есепке және бөлінбеген пайдаға әсерін жіктеу мен бағалау, сонымен қатар ХҚЕС (IAS) 39 стандартына сәйкес ұшыраған кредиттік залалдар моделін ХҚЕС (IFRS) 9 стандартына сәйкес күтілетін кредиттік залалдар моделіне алмастырудың әсері берілген. ХҚЕС 9 стандартына көшкен күні әділ және амортизацияланған құндар арасында қайта жіктеу болған жоқ. Қайта есептеу қаржы активтері мен міндеттемелерінің бағалауы өзгеруіне байланысты баланстық құнының өзгеруі болып табылады. 2018 жылғы 1 қаңтардағы ахуал бойынша ХҚЕС (IAS) 39 және ХҚЕС (IFRS) 9 арасындағы баланстық құнды салыстырып тексеру төмендегі кестеде берілген:

	ХҚЕС (IAS) 39 санатын бағалау	ХҚЕС (IAS) 39 бойынша 2017 ж. 31 желтоқсандағы қалдық	Қайта есептеу	ХҚЕС (IFRS) 9 бойынша 2018 ж. 1 қаңтардағы қалдық	ХҚЕС (IFRS) 9 санатын бағалау
Дебиторлық берешек	Қарыздар мен дебиторлық берешек	423,273		423,233	Амортизация- ланған құн

ХҚЕС (IFRS) 15 «Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түскен ақша»

ХҚЕС (IFRS) 15 стандартында сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түскен ақшаны есепке алудың бірыңғай кешенді моделі белгіленген. Күшіне енгеннен кейін ХҚЕС (IFRS) 15 стандарты түскен ақшаны тану жөніндегі қолданыстағы стандарттарды, соның ішінде ХҚЕС (IAS) 18 «Түскен ақша», ХҚЕС (IAS) 11 «Құрылыс шарттары» және тиісті түсіндірмелерді алмастырады.

ХҚЕС (IFRS) 15 стандартының негізгі принципі: ұйым тауарлардың немесе қызметтердің орнына (ұйым күтетіндей) алуға құқығы бар тиісті сыйақы сомасына уәде берілген тауарларды немесе қызметтерді сатып алушыға беруіне қарай түскен ақшаны тануы тиіс. Атап айтқанда стандарт түскен ақшаны танудың бес қадам моделін енгізеді:

- Сатып алушымен жасалатын келісім шартты (шарттарды) белгілеу.
- Шарт бойынша орындалатын міндеттемелерді белгілеу.
- Мәміле бағасын белгілеу.
- Мәміле бағасын шарт бойынша орындалатын міндеттемелер арасында бөлу.
- Ұйым шарт бойынша міндеттемелерін орындағанда/орындауына қарай түскен ақшаны тану.

ХҚЕС (IFRS) 15 стандартына сәйкес ұйым атқарушының міндеттемелері орындалған кезде/орындалуына қарай, яғни атқарушының міндеттемесіне кіретін тауарларды немесе қызметтерді бақылау сатып алушыға көшкенде түскен ақшаны есепке алынады. Стандартта әртүрлі мәмілелерді есепке алуға қатысты егжей-тегжейлі талаптар қамтылған. Компания жаңартылған ретроспективті әдісті қолдана отырып, 2018 жылғы 1 қаңтарда күшіне енген жаңа стандартты қабылдады, бұл ретте ХҚЕС (IFRS) 15 стандартын алғашқы қолданудың жиынтық әсері 2018 жылғы 1 қаңтарда бөлінбеген пайданы түзету түрінде танылды. Осы құжатқа қосылған салыстырмалы қаржылық ақпарат қайта қаралған жоқ. ХҚЕС (IFRS) 15 стандартын қолдану 2-қосымшада ашып көрсетілген жаңа есеп саясатын қоспағанда Компанияның жеке қаржы есептілігіне айтарлықтай әсер еткен жоқ.

ХҚЕС-ке енгізілген басқа түзетулер

ХҚЕТК (IFRIC) 22 стандартын және ХҚЕС-ті жыл сайын жетілдіруді қолдану (2014–2016 жылдар аралығы) Компанияның жеке қаржы есептілігіне айтарлықтай әсер еткен жоқ.

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Жеке Қаржы Есептілігіне Ескертулер (Жалғасы)
(басқасы көрсетілмесе, мың Қазақстандық теңгемен)

Шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген ХҚЕС-тің қайта қаралған және жаңа стандарттары мен түзетулері

Компания шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген ХҚЕС-тің төмендегі қайта қаралған және жаңа стандарттарын және түзетулерін қолданған жоқ:

- ХҚЕТК (IFRIC) 23 «Пайдаға салынатын салықты есептеу ережелеріне қатысты белгісіздік»¹;
- ХҚЕС (IFRS) 9 «Ықтимал теріс өтемақысы бар мерзімінен бұрын өтеу туралы шарттар» стандартына енгізілген түзетулер¹;
- ХҚЕС-ті жыл сайын жетілдіру, 2015–2017 жылдар аралығы.¹

¹ Мерзімінен бұрын қолдану мүмкіндігі бар, 2019 жылғы 1 қаңтардан басталатын жылдық есептік кезеңдерге қатысты қолданылады.

Барлық түзетулер 2019 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдерге қолданылады.

Компания басшылығы жоғарыда берілген ХҚЕС стандарттары мен түзетулерді болашақта қолдану Компанияның жеке қаржы есептілігіне айтарлықтай әсер етеді деп күтпейді.

4. ЖАЛПЫ ЖӘНЕ ӘКІМШІЛІК ШЫҒЫНДАР

	2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл
Еңбекақы бойынша шығындар	269,208	288,447
Бас компанияның басқару қызметтері үшін төленетін комиссия	66,415	57,335
Кәсіби қызметтер	34,336	21,973
Жал бойынша шығындар	16,651	16,651
Иссапар шығындары	11,895	7,974
Көлік қызметтері	6,180	6,100
Тозу және амортизация	6,036	7,326
Мүлікті және жауапкершілікті сақтандыру	5,894	4,947
Оқуға және конференцияларға кететін шығындар	3,954	1,153
Байланысқа кететін шығындар	2,960	4,905
Коммуналдық қызметтер	2,249	2,333
Банк комиссиялары	1,508	1,268
Пошталық және курьерлік қызметтер	1,331	1,369
Өкілдік ету шығындары	853	1,050
Салықтар, пайдаға салынатын салықты қоспағанда	483	453
Басқасы	19,819	8,502
	449,772	431,786

5. Пайдаға салынатын салық

Компания өз қызметін жүзеге асыратын Қазақстан Республикасының салық заңнамасы талаптарына (ХҚЕС-тен өзгешеленуі мүмкін) сәйкес орындалатын салық есебі деректерінің негізінде ағымдағы кезеңге салық бойынша есептеулер жасайды.

Шығындардың кейбір түрлері салық салу мақсаттары үшін ескерілмейтіндіктен, сондай-ақ салық салынбайтын табыс бар болғандықтан, Компанияда үнемі белгілі бір салық айырмасы болып тұрады.

Кейінге қалдырылған салық қаржы есептілігінің мақсаттарында анықталатын активтер мен міндеттемелердің ағымдағы құны және салық салу мақсаттарында анықталатын сома арасындағы мезгілдік айырмалардан болған таза салықтық әсерді көрсетеді. 2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанындағы ахуал бойынша мезгілдік айырмалар негізінен табыс пен шығынды есептеудің түрлі әдістеріне, сондай-ақ кейбір активтердің есептік құнына байланысты.

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Жеке Қаржы Есептілігіне Ескертулер (Жалғасы)
(басқасы көрсетілмесе, мың Қазақстандық теңгемен)

2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанындағы ахуал бойынша кейінге қалдырылған салық активтері төмендегілерді қамтыды:

	2018 жылғы 31 желтоқсан	2017 жылғы 31 желтоқсан
Есептелген шығындар	16,815	16,158
Құнсыздануға арналған резервтер	-	70
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтер	(634)	(532)
Таза кейінге қалдырылған салық активтері	16,181	15,696

2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдардың салықтарды төлеу бойынша шығындары мен бухгалтерлік есеп бойынша табысы арасындағы қатынас төмендегідей болды:

	2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл
Салық салуға дейінгі пайда	667,742	409,169
20 % белгіленген мөлшерлеме бойынша пайдаға салынатын салық	133,548	81,834
Шегерілмейтін шығындар	13,475	20,480
Пайдаға салынатын салық бойынша шығын	147,023	102,314

	2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл
Ағымдағы пайдаға салынатын салық бойынша шығын	147,508	113,151
Пайдаға салынатын кейінге қалдырылған салық бойынша үнем	(485)	(10,837)
Пайдаға салынатын салық бойынша шығын	147,023	102,314

Кейінге қалдырылған салық активтерінің қозғалысы:

	2018 жыл	2017 жыл
Жыл басындағы таза кейінге қалдырылған салық активтері	15,696	4,859
Пайдаға салынатын кейінге қалдырылған салық бойынша үнем	485	10,837
Жыл аяғындағы таза кейінге қалдырылған салық активтері	16,181	15,696

6. Ақшалай қаражат пен оның баламалары

	2018 жылғы 31 желтоқсан	2017 жылғы 31 желтоқсан
Банктегі ағымдағы шоттардағы ақша (теңге)	369,613	667,187
Банктегі ағымдағы шоттардағы ақша (шетел валютасы)	-	66,759
	369,613	733,946

7. Дебиторлық берешек

	2018 жылғы 31 желтоқсан	2017 жылғы 31 желтоқсан
Дебиторлық берешек	425,208	294,573
Күтілетін кредиттік залалдар бойынша резервтер шегерілгенде (2017: құнсыздануға арналған резерв)	(1,975)	(351)
	423,233	294,222

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

**2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Жеке Қаржы Есептілігіне Ескертулер (Жалғасы)**
(басқасы көрсетілмесе, мың Қазақстандық теңгемен)

Құнсыздануға арналған резерв бұрын болған дефолт тәжірибесі мен экономикалық жағдайдың болашақ перспективаларын есепке алып, бүкіл мерзімдегі ККЗ-ға тең сомамен бағаланады. Ағымдағы кезеңде бағалау әдістерінде қандай да бір өзгеріс болған жоқ. Бұрын болған тәжірибе клиенттердің әртүрлі сегменттері үшін залал модельдері арасында айтарлықтай өзгешелік көрсетпегендіктен, мерзімінен өткен күндерге негізделген залалға арналған резерв бұдан әрі әртүрлі сегменттер үшін өзгешеленбейді. 2018 жылғы 31 желтоқсандағы ахуал бойынша мерзімі 90 күннен артық кешіктірілген дебиторлық берешектің баланстық құны және күтілетін кредиттік залалға арналған тиісті резерв тиісінше 35,610 мың теңгені және 1,609 мың теңгені құрады.

2018 жылғы 31 желтоқсандағы ахуал бойынша Марш Тобы компанияларының мерзімінен 90 күн және одан көп кешіктірілген дебиторлық берешегінің баланстық құны 27,455 мың теңгені құрады. Басшылық бұл сома толық төленеді деп санайды, себебі мұндай берешек тарих бойынша 6–12 ай ішінде төленеді.

Құнсыздануға арналған резерв пен дебиторлық берешек бойынша күтілетін кредиттік залалға арналған резервтің қозғалысы туралы ақпарат төменде берілген:

	Дебиторлық берешек бойынша құнсыздануға арналған резерв
2017 жылғы 1 қаңтар	255
Қосымша резервтерді құру	96
2017 жылғы 31 желтоқсан	351
	Дебиторлық берешек бойынша күтілетін кредиттік залалға арналған резерв
2018 жылғы 1 қаңтар	351
ХҚЕС (IFRS) 9 стандартын қолданудың әсері	40
ХҚЕС (IFRS) 9 стандартына сәйкес қайта есептелген бастапқы сальдо	391
Қосымша резервтерді құру	1,584
2018 жылғы 31 желтоқсан	1,975

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Жеке Қаржы Есептілігіне Ескертулер (Жалғасы)
(басқасы көрсетілмесе, мың Қазақстандық теңгемен)

8. Негізгі құралдар мен материалдық емес активтер

	Кеңсе жабдығы және компьютерлік жабдық	Автокөлік	Материалдық емес активтер	Барлығы
Бастапқы құны бойынша				
2016 жылғы 31 желтоқсан	32,947	22,103	2,202	57,252
Сатып алу	172	-	-	172
Есептен шығару	(171)	-	-	(171)
2017 жылғы 31 желтоқсан	32,948	22,103	2,202	57,253
Сатып алу	11,030	-	-	11,030
Есептен шығару	(8,025)	-	-	(8,025)
2018 жылғы 31 желтоқсан	35,953	22,103	2,202	60,258
Жинақталған тозу мен амортизация				
2016 жылғы 31 желтоқсан	20,961	9,417	17	30,395
Бір жылға есептелгені	4,642	2,481	203	7,326
Есептен шығару	(171)	-	-	(171)
2017 жылғы 31 желтоқсан	25,432	11,898	220	37,550
Бір жылға есептелгені	3,335	2,481	220	6,036
Есептен шығару	(8,025)	-	-	(8,025)
2018 жылғы 31 желтоқсан	20,742	14,379	440	35,561
Таза баланстық құн				
2017 жылғы 31 желтоқсан	7,516	10,205	1,982	19,703
2018 жылғы 31 желтоқсан	15,211	7,724	1,762	24,697

9. Кредиторлық берешек

	31 желтоқсан, 2018	31 желтоқсан, 2017
Marsh тобы	2,082	41,033
Басқасы	99	97
	2,181	41,130

10. Басқа міндеттемелер

	2018 жылғы 31 желтоқсан	2017 жылғы 31 желтоқсан
Басқа қаржы міндеттемелері:		
Есептелген бонус	68,836	59,302
Аудит қызметтері бойынша берешек	11,312	10,647
Салық кеңесшілерінің қызметтері бойынша берешек	3,340	4,179
Демалыстар бойынша резерв	589	6,660
Алынған аванстар	442	-
Басқа қаржы міндеттемелерінің жиынтығы	84,519	80,788

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

**2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Жеке Қаржы Есептілігіне Ескертулер (Жалғасы)**
(басқасы көрсетілмесе, мың Қазақстандық теңгемен)

11. Жарғылық капитал

2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанындағы ахуал бойынша Компанияның жарғылық капиталы бекітіліп, 10,000 мың теңге төленді. Компанияның жалғыз меншік иесі — Нидерландта тіркелген «Марш энд МакЛеннан Компаниз Сервисез Б.В.» компаниясы.

2018 және 2017 жылдардағы 31 желтоқсанда аяқталған жылдарға Компания тиісінше 704,500 мың және 343,915 мың теңге көлеміндегі дивидендтерді жариялады және төледі.

12. Шартты қаржы міндеттемелері

Күрделі қаржы шығындары бойынша міндеттемелер

2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанындағы ахуал бойынша Компанияның күрделі қаржы шығындары бойынша елеулі міндеттемелері болған жоқ.

Операциялық жалгерлік шарттар бойынша міндеттемелер

2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанындағы ахуал бойынша Компанияның бұзылмайтын операциялық жалгерлік келісімдер бойынша елеулі міндеттемелері болған жоқ.

Сот қуынымдары

2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдар ішінде Компанияға қуыным берілген жоқ. Басшылық Компанияға елеулі залал келмейді деп есептейді, сондықтан жеке қаржы есептілігінде резервтер қарастырылмаған.

Салық заңнамасы

Қазақстан Республикасының коммерциялық, атап айтқанда салық заңнамасында бірнеше түсіндірмесі болуы мүмкін ережелердің болуына байланысты. Сонымен қатар салық органдарының компания қызметінің мәселелері бойынша еркін пайымдау жасау тәжірибесіне байланысты қауіп бар. Салық органдары Басшылық тарапынан Компанияның қызметіне қатысты заңнаманы түсінуге негізделген қандай да бір нақты іс-әрекетті даулаған жағдайда, оның нәтижесі қосымша салық, айыппұл және өсімпұл төлемдеріне әкелуі мүмкін.

Компания Басшылығы барлық қажетті салықтық төлемдер жасалғанына сенімді, сондықтан жеке қаржы есептілігінде резервтер қарастырылмаған.

Салық органдарының салық кезеңі жабылғаннан кейін бес жыл ішінде салық төлемдерінің дұрыстығын тексеруге құқығы бар.

2018 жылы бейрезиденттер бойынша айналым шектен асып кеткендіктен, Компания 2018 жылғы желтоқсанда бейрезиденттер бойынша ҚҚС төлеуші ретінде тіркелді.

Операциялық орта

Қазақстан Республикасы сияқты дамушы елдердің нарықтары дамыған нарықтардан өзгешеленетін экономикалық, саяси, әлеуметтік, соттық және заңнамалық тәуекелдерге ұшырауы мүмкін. Қазақстан Республикасында бизнес жүргізуді реттеуші заңдар мен нормативтік актілер тез өзгертілуі мүмкін, оларды еркін түсіндіру мүмкіндігі бар. Қазақстан Республикасының болашақ даму бағыты негізінен мемлекеттің салықтық және ақшалай-кредиттік саясатына, қабылданатын заңдар мен нормативтік актілерге, сондай-ақ елдегі саяси жағдайдың өзгерістеріне байланысты.

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Жеке Қаржы Есептілігіне Ескертулер (Жалғасы)
(басқасы көрсетілмесе, мың Қазақстандық теңгемен)

Қазақстан Республикасы мұнай және газды үлкен көлемде өндіруші және экспорттаушы ел болғандықтан, әлемдік нарықтағы мұнай мен газ бағасының өзгерістері Қазақстан Республикасының экономикасына айрықша әсерін тигізеді. 2018 жылдың соңғы тоқсанында энергия ресурстарының бағасы едәуір төмендеді, бұл экспорттық түсімнің едәуір азаюына және теңгенің негізгі шетел валюталарына қатысты елеулі құнсыздануына әкеліп соқты.

Компания Басшылығы ағымдағы жағдайдың өзгерістерін бақылап отырады және жақын болашақта Компания бизнесінің тұрақтылығын сақтау және оны дамыту үшін дәл қазіргі жағдайларда қажет деп санайтын шараларды қолданады. Алайда Басшылық бағаның әрі қарай өзгеруін және оның Компанияның қаржы жағдайына тигізуі мүмкін әсерін дәл бағалай алмайды.

13. Байланысты тараптармен жасалатын операциялар

Байланысты тараптар немесе байланысты тараптармен жасалатын операциялар ХҚЕС (IAS) 24 «Байланысты тараптар туралы ақпаратты ашып көрсету» стандартында берілген анықтамаға сәйкес мыналарды қамтиды:

Директорлар мен негізгі басшылықтың басқа мүшелеріне сыйақы беру жолы төмендегідей:

	2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл		2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	
	Байланысты тараптармен жасалатын операциялар	Қаржы есептілігі баптарына сәйкес санат бойынша жиынтығы	Байланысты тараптармен жасалатын операциялар	Қаржы есептілігі баптарына сәйкес санат бойынша жиынтығы
Негізгі басқарушы персоналға сыйақы беру:				
- қызметкерлердің еңбекақысы және басқа да қысқа мерзімді сыйақылары	73,069	269,208	75,855	288,447
	73,069		75,855	

2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанындағы ахуал бойынша байланысты тараптармен жасалатын Компания операциялары бойынша қалдықтар төменде берілген:

	2018 жылғы 31 желтоқсан		2017 жылғы 31 желтоқсан	
	Байланысты тараптармен баланстар	Қаржы есептілігі баптарына сәйкес санат бойынша жиынтығы	Байланысты тараптармен баланстар	Қаржы есептілігі баптарына сәйкес санат бойынша жиынтығы
Дебиторлық берешек	396,161	423,233	270,136	294,222
- жалпы бақылаудағы компаниялар	396,161		270,136	
Кредиторлық берешек	2,082	2,181	41,033	41,130
- жалпы бақылаудағы компаниялар	2,082		41,033	

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Жеке Қаржы Есептілігіне Ескертулер (Жалғасы)
(басқасы көрсетілмесе, мың Қазақстандық теңгемен)

2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдардың пайда мен залал және басқа да жиынтық табыс туралы жеке есебінде байланысты тараптармен жасалатын операциялар бойынша туындаған келесі сомалар көрсетілді:

	2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл		2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	
	Байланысты тараптармен жасалатын операциялар	Қаржы есептілігі баптарына сәйкес санат бойынша жиынтығы	Байланысты тараптармен жасалатын операциялар	Қаржы есептілігі баптарына сәйкес санат бойынша жиынтығы
Брокерлік қызметтер бойынша комиссиялық табыстар	747,715	1,075,646	533,624	841,990
- жалпы бақылаудағы компаниялар	747,715		533,624	
Еңбекақы бойынша шығындарды шегергендегі жалпы және әкімшілік шығындар	66,415	180,564	57,335	143,339
- бас компания	66,415		57,335	

14. Қаржы құралдарының әділ құны

Әділ құны активті сатудан алынуы тиіс болған немесе бағалау күні нарыққа қатысушылар арасындағы кәдімгі мәміле шеңберінде міндеттемелерді табыстау кезінде төленуі тиіс болған бағаны ескеріп анықталады. Басшылық қаржы активтері мен міндеттемелерінің әділ құны осы активтер мен міндеттемелердің қысқа мерзімділігіне байланысты шамамен олардың баланстық құнына сәйкес келеді деп санайды. Компанияның әділ құны бойынша қандай да бір қаржы активі мен міндеттемесі жоқ, сондықтан әділ құны иерархиясы берілмеген.

15. Капиталды басқару

Компания қарыз ақша мен капитал қатынасын оңтайландыру арқылы қатысушылардың пайдасын барынша арттыра отырып, жақын болашақта қызметін жалғастыру үшін капиталды басқарады.

Компания капиталының құрылымы төленген жарғы капиталы мен бөлінбеген пайда кіретін қатысушы капиталынан тұрады және ол қатысушы капиталындағы өзгерістер туралы жеке есепте ашып көрсетіледі.

Капитал құрылымын Компания Басшылығы жарты жылда бір рет қарайды. Осындай қарау кезінде Басшылық, әсіресе, капитал құнын және әр капитал класына байланысты тәуекелдерді талдайды. Басшылықтың ұсыныстары негізінде Компания бөлінген пайданы төлеу, жарғылық капиталды көбейту, қосымша қарыз ақша тарту немесе қолданыстағы кредиттерді өтеу арқылы капитал құрылымын түзетеді.

16. Тәуекелдерді басқару саясаты

Тәуекелдерді басқару Компания қызметінде маңызды рөл атқарады. Компанияның қызметіне тән негізгі тәуекелдерге мыналар жатады:

- Операциялық тәуекел;
- Кредиттік тәуекел;
- Өтімділік тәуекелі; және
- Нарықтық тәуекел.

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Жеке Қаржы Есептілігіне Ескертулер (Жалғасы)
(басқасы көрсетілмесе, мың Қазақстандық теңгемен)

Әрекетті және тиімді тәуекелдерді басқару саясатын қамтамасыз ету үшін Компания негізгі мақсаты Компанияны бар тәуекелдерден қорғап, жоспарланған көрсеткіштерге жетуге мүмкіндік беру болып табылатын тәуекелдерді басқарудың негізгі принциптерін белгіледі. Берілген принциптерді Компания келесі тәуекелдерді басқарғанда пайдаланады:

Операциялық тәуекел

Компания жүйенің тиімсіздігі немесе ішкі процестердің, жүйелердің бұзылуы, адам факторының болуы немесе қандай да бір сыртқы жағымсыз фактордың әсері салдарынан залал шегу арқылы операциялық тәуекелге ұшырауы мүмкін.

Компанияның тәуекелдерді басқару саясаты тиісті шектеулер мен бақылауды белгілеу үшін осы тәуекелді айқындау және талдау ескерілетіндей әзірленген.

Кредиттік тәуекел

Компания оның ақшалай қаражат пен баламаларынан және дебиторлық берешектен басқа қаржы активтері болмауына байланысты кредиттік тәуекелге ұшырамайды.

Әрі қарай мойындалған халықаралық рейтингтік агенттікті немесе ішкі рейтингіні пайдаланып бағаланған 2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанындағы ахуал бойынша кредиттік рейтингілерге сай Топтың қаржы активтерінің жіктелуі берілген:

	BBB	BBB-	Кредиттік рейтинг берілмеген	2018 жылғы 31 желтоқсан Жиынтығы
Ақшалай қаражат пен оның баламалары	-	369,613	-	369,613
Дебиторлық берешек	398,136	12,523	12,574	423,233

	BBB	BBB-	Кредиттік рейтинг берілмеген	2017 жылғы 31 желтоқсан Жиынтығы
Ақшалай қаражат пен оның баламалары	-	733,946	-	733,946
Дебиторлық берешек	280,050	14,172	-	294,222

Компанияның қызмет аясы жалпы алғанда қаржы құралдарына қатысты туындайтын кредиттік тәуекелге бейім. Компанияның кредиттік тәуекелі Қазақстан Республикасында шоғырланған.

Төмендегі кестеде құнсызданған активтердің, сондай-ақ мерзімі өткен берешектің туындау уақыты бойынша құнсыздану жіктелген құнсызданған активтердің және құнсызданбаған активтердің баланстық құны көрсетілген:

	Коллективтік негізде бағаланатын қаржы активтері					2018 жылғы 31 желтоқсан		
	Ағымдағы активтер	3 айға дейін	3-6 ай	6 ай – 1 жыл	1 жылдан астам	Құнсызданған қаржы активтері	Күтілетін кредиттік залалдар бойынша резерв	Жиынтығы
Ақшалай қаражат пен оның баламалары	369,613	-	-	-	-	-	-	369,613
Дебиторлық берешек	295,671	93,269	15,653	778	19,179	658	(1,975)	423,233

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Жеке Қаржы Есептілігіне Ескертулер (Жалғасы)
(басқасы көрсетілмесе, мың Қазақстандық теңгемен)

	Қаржы активтері, мерзімі өткен, бірақ құнсызданбаған					2017 жылғы 31 желтоқсан	
	Ағымдағы құнсыздан баған активтер	3 айға дейін	3-6 ай	6 ай – 1 жыл	1 жылдан астам	Құнсыздану дан болған залалға арналған резерв	Жиынтығы
Ақшалай қаражат пен оның баламалары	733,946	-	-	-	-	-	733,946
Дебиторлық берешек	294,222	-	-	-	-	351 (351)	294,222

Географиялық шоғырландыру

Компания заңнама нормаларындағы өзгерістерге байланысты тәуекелге бақылау жүргізеді және оның Компания қызметіне әсерін бағалайды. Бұл тәсіл Компанияға Қазақстан Республикасындағы инвестициялық климаттың өзгеруінен болуы мүмкін залалды барынша азайтуға мүмкіндік береді.

2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанындағы ахуал бойынша Компанияның Қазақстаннан тыс дебиторлық берешегінің шоғырлануы тиісінше 93,6 % және 91,8 % құрады.

2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанындағы ахуал бойынша Компанияның Қазақстаннан тыс кредиторлық берешегінің шоғырлануы тиісінше 95,5 % және 99,8 %, құрады.

Компанияның дебиторлық және кредиторлық берешектен басқа барлық қаржы активтері мен міндеттемелері Қазақстанда орналасқан.

Өтімділік тәуекелі

Өтімділік тәуекелі — нақты төлеу мерзімі келгенде қаржы құралдарына байланысты міндеттемелерді өтеу үшін қаражат алу кезінде қиындықтар туындау тәуекелі.

2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанындағы ахуал бойынша Компанияның пайыз есептелетін активтері мен міндеттемелері болған жоқ.

2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанындағы ахуал бойынша Компанияның өтімділік тәуекелінің туындауына әкелуі мүмкін елеулі қаржы міндеттемелері болған жоқ.

Нарықтық тәуекел

Нарықтық тәуекелге пайыздық мөлшерлеменің өзгеру тәуекелі, валюталық тәуекел және Компания ұшырауы мүмкін басқа да баға тәуекелдері кіреді. 2017 жылмен салыстырғанда 2018 жылы Компанияда осы тәуекелдердің құрамы мен оларды бағалау және басқару әдістерінде өзгерістер болған жоқ.

Компания қаражат тартпайтындықтан және пайыз есептелетін кредиттері болмағандықтан, пайыздық мөлшерлеменің өзгеру тәуекеліне ұшырамайды.

Компания Басшылығы Компания пайыздық мөлшерлеменің өзгеруі бойынша елеулі тәуекелге және ақша ағындарына қатысты тиісті тәуекелге ұшырамайды деп есептейді. Басшылық Компанияның қаржы қызметінің ағымдағы нәтижелерін бақылайды, пайыздық мөлшерлеменің өзгеруіне қатысты Компанияның осалдығын және оның Компания пайдасына әсерін бағалайды.

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Жеке Қаржы Есептілігіне Ескертулер (Жалғасы)
(басқасы көрсетілмесе, мың Қазақстандық теңгемен)

Валюталық тәуекел

Валюталық тәуекел валюталардың айырбас бағамының өзгеруіне байланысты қаржы құралы құнының өзгеру тәуекелін білдіреді. Компанияның қаржы жағдайы және ақша ағындары шетел валюталарының айырбас бағамының құбылуы әсеріне ұшырауға бейім.

Компания валюталық тәуекелді айырбас бағамының құбылуына және басқа да макроэкономикалық индикаторларға жүйелі түрде мониторинг жүргізу арқылы ашық валюталық позицияны қадағалау жолымен басқарады.

Компанияның валюталық тәуекелінің деңгейі туралы ақпарат төменде берілген:

	Теңге	АҚШ доллары 1 АҚШ доллары = 384,20 теңге	Еуро 1 Еуро = 439,37 теңге	Фунт стерлинг 1 Фунт = 488,13 теңге	2018 жылғы 31 желтоқсан Барлығы
ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ:					
Ақшалай қаражат пен оның баламалары	369,613	-	-	-	369,613
Дебиторлық берешек	24,597	381,342	15,633	1,661	369,613
ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІНІҢ ЖИЫНТЫҒЫ	394,210	381,342	15,633	1,661	423,233
ҚАРЖЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ:					
Кредиторлық берешек	99	2,082	-	-	2,181
Басқа міндеттемелер	84,519	-	-	-	84,519
ҚАРЖЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІНІҢ ЖИЫНТЫҒЫ	84,618	2,082	-	-	86,700
АШЫҚ БАЛАНСТЫҚ ПОЗИЦИЯ	309,592	379,260	15,633	1,661	706,146

	Теңге	АҚШ доллары 1 АҚШ доллары = 332,33 теңге	Еуро 1 Еуро = 398,23 теңге	Фунт стерлинг 1 Фунт = 448,61 теңге	2017 жылғы 31 желтоқсан Барлығы
ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ:					
Ақшалай қаражат пен оның баламалары	667,187	66,759	-	-	733,946
Дебиторлық берешек	24,086	265,102	3,845	1,189	294,222
ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІНІҢ ЖИЫНТЫҒЫ	691,273	331,861	3,845	1,189	1,028,1688
ҚАРЖЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ:					
Кредиторлық берешек	243	-	1,693	39,194	41,130
Басқа міндеттемелер	80,788	-	-	-	80,788
ҚАРЖЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІНІҢ ЖИЫНТЫҒЫ	81,031	-	1,693	39,194	121,918
АШЫҚ БАЛАНСТЫҚ ПОЗИЦИЯ	610,242	331,861	2,152	(38,005)	906,250

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Жеке Қаржы Есептілігіне Ескертулер (Жалғасы)
(басқасы көрсетілмесе, мың Қазақстандық теңгемен)

Валюталық тәуекелге сезімталдықты талдау

Төмендегі кестеде АҚШ доллары мен еуро бағамының теңгеге қатысты көтерілуі мен түсуіне Компания сезімталдығының талдауы берілген. Берілген сезімталдық деңгейі Компанияның негізгі басқарушы персоналы үшін валюталық тәуекелдер туралы есептер жасағанда Компания ішінде қолданылады және Компания басшылығының валюта бағамдарының ықтимал өзгерістерін бағалауы болып табылады. Сезімталдықты талдауда айырбастағанда 2018 және 2017 жылдардың 31 желтоқсанында +20/-20 %-ға өзгертілген бағамдар қолданылатын кезең соңында болған шетел валютасындағы сомалар ғана қамтылған.

	2018 жылғы 31 желтоқсан		2017 жылғы 31 желтоқсан	
	теңге/АҚШ доллары +20%	теңге/АҚШ доллары -20%	теңге/АҚШ доллары +20%	теңге/АҚШ доллары -20%
Пайдаға не залалға және қатысушы капиталына әсері	75,852	(75,852)	66,372	(66,372)
	2018 жылғы 31 желтоқсан	2017 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан	2017 жылғы 31 желтоқсан
	теңге/еуро +20%	теңге/еуро -20%	теңге/еуро +20%	теңге/еуро -20%
Пайдаға не залалға және қатысушы капиталына әсері	3,127	(3,127)	430	(430)

Баға тәуекелі

Компания үлестік құнды қағаздарға салынған қаржыға қатысты баға тәуекеліне ұшырамайды, себебі ол осы құралдармен сауда операцияларын жүргізбейді.

17. ЕСЕПТІК КЕЗЕҢ АЯҚТАЛҒАННАН КЕЙІНГІ ОҚИҒАЛАР

Қазақстан Республикасы Ұлттық банкінің 2019 жылғы 1 қаңтарда күшіне енген 2018 жылғы 29 қазандағы № 270 қаулысына сәйкес Компания жаңа талаптарға сай белгіленген және 100 мың АЕК-ден төмен болмауы тиіс өз капиталының мөлшерін бақылауы тиіс. Жеке қаржы есептілігін шығарған күні Компания осы талаптарды орындайды.